

KERSTNACHTDIENST

donderdag 24 december 2020, Kerstnacht
m.m.v. Sax-kwartet Chr. Muziekgezelschap De Bazuin uit Groningen
ONLINE-dienst (YouTube & Kabelkrant SKV)
Grote Kerk, Wildervank
voorganger: ds. Marien Grashoff

Vooraf : kerstliederen door het Sax-kwartet

Welkom

TOENADERING

Zingen : 'Komt allen tezamen' (Lied 477: 1, 4)

Oproep tot vieren¹

De HEER is mijn licht, mijn behoud,
wie zou ik vrezen?

Bij de HEER is mijn leven veilig,
voor wie zou ik bang zijn?

[Psalm 27,1]

U bent het die mijn lamp doet schijnen,
u, HEER, mijn God, verlicht mijn duisternis.

[Psalm 18,29]

Uw Woord is een lamp voor mijn voet,
een licht op mijn pad.

[Psalm 119,105]

Amen.

Openingswoord voor Kerst²

Hier, vanavond,
ontmoeten hemel en aarde elkaar.
Want hier, vanavond,
is de stal
waar God zijn afspraak nakomt
om zijn mensen nabij te zijn.

We zijn hier
niet met veel aanzienlijken.
niet met veel heiligen,
niet met veel onschuldige kinderen,
niet met veel wereldwijzen,
niet alleen met bekende gezichten,
en niet alleen met vaste kerkgangers.

Maar als vanavond
vreemden elkaar echt ontmoeten,
is dat al voldoende.

¹ Naar de 'Call to worship', Fourth Evening Service, *Common Order 1994*, pag. 69.

² Naar de 'Christmas prologue', *Cloth for the Cradle*, pag. 83.

Want Bethlehem was niet
het centrum van het universum,
en de stal was niet
het toneel voor bekende vaderlanders.

Op een afgelegen plek,
waarheen niemand op zoek zou gaan,
daar hield en daar houdt God zijn belofte,
daarheen zendt God zijn Zoon.

Zingen : 'Wij trekken in een lange stoet' (Lied 506: 1, 4 - *God rest you merry, gentlemen*)

DE SCHRIFTEN

Gebed voor Kerstnacht

³Soms maakt het geen verschil
of we onze ogen
open of gesloten houden,
zo donker is het in de wereld.
Heer, wilt u ons laten zien
hoe groot het verschil is
tussen de nacht
waarin wij wakker liggen
van angst en verdriet
en deze nacht
waarin u verschijnt.
Wij bidden u:
wordt geboren onder ons
en maak onszelf tot lichtbrengers
in uw Naam
in de nachten die komen gaan,
in de dagen van duisternis
waarin wij bestaan.
Amen.

Lezing uit de Profeten : Jesaja 9,1-6⁴

Zingen : 'Zou een kind uit verre landen' (Ben Sleumer - *Once in royal David's city*)

1. Zou een kind uit verre landen
hier vandaag nog welkom zijn?
Zijn wij voor een vreemde zwerver
of een engel nog gastvrij?
Keer maar om, je vindt geen thuis.
Keer maar om, geen plek in huis.	2. Zou een wijze uit het oosten
hier vandaag nog welkom zijn?
Zouden wij een ster gaan volgen
die de weg naar vrede wijst?
Keer maar om, er is geen licht.
Keer maar om, de deur is dicht.
3. Zou het kindje van Maria
hier vandaag nog welkom zijn?	

³ Een gebed van Maria de Groot.

⁴ [Nieuwe bijbelvertaling](#) (2014) - iets bewerkt.

Is het weer het oude liedje
of klinkt nu een nieuw refrein?
Jij bent welkom, voel je thuis.
Jij bent welkom in ons huis.

Zingen : 'Een ster ging op' (*Lied 496: 1, 3 – O, little town of Bethlehem*)

Lezing uit de Profeten : Jesaja 11,1-9⁵

Zingen : 'Midden in de winternacht' (*ELB 106: 1, 2, 4*)

Zingen : 'Komt, verwondert u hier, mensen' (*Lied 478: 1, 2 – Vlaams kerstlied, 1645*)

Lezing uit het Kerstevangelie : Lukas 2,1-7⁶

Zingen : 'Stille nacht' (*Lied 483 – Duits kerstlied, 1818*)

Zingen : 'Ik mag hier aan uw kribbe staan' (*Lied 475: 1, 2 – Ich steh' an Deiner Krippe hier*)

Lezing uit het Kerstevangelie : Lukas 2,8-16⁷

Zingen : 'Hoor, de eng'len zingen d'eer' (*Lied 481: 1, 3 – Hark! The herald angels sing*)

Zingen : 'Wij staan aan een kribbe' (*Lied 503: 1, 4 – Away in a manger*)

Overdenking

Waarom is Kerst dit jaar anders dan in alle andere jaren? Nou...

⁸Het Kerstverhaal is afgelast.

De stal is door de politie gesloten na een illegaal feest.

De geboorte wordt uitgesteld vanwege overvolle ziekenhuizen.

De herders zitten in quarantaine.

De drie wijzen kunnen niet komen door het reisverbod in het oosten.

Een groep engelen is opgepakt voor illegaal vuurwerk en zingen in het openbaar.

Kerst is heel anders dan in welk ander jaar ook. Maar het is goed om ook een beetje te kunnen lachen om al onze ellende. Daarmee wuif je die ellende niet weg, maar je maakt een klein lichtpuntje. Iets dat je eraan herinnert dat alles ook weer een keer voorbij zal zijn.

Wat een virus doet met onze Kerst kan ook nuttig zijn. Bijna niets kan dit jaar zoals anders of zoals wij het zelf willen. Daardoor worden we met de neus op de vraag gedrukt wat er essentieel is aan Kerst. Wat kunnen we missen of anders doen, maar wat nu juist niet? Wat kan er weggelaten worden en wat is de kern?

De viering in een kerkdienst, de liturgie van Kerst, is de kern. Dat zeg ik niet als mijn persoonlijke mening, omdat ik zelf die viering zo belangrijk vind. Dat vind ik inderdaad, maar het is veel meer dan gewoon een mening. Zonder het bijbelse kerstverhaal, zonder de kerstliederen, zonder de symbolen van licht en duister en nieuw leven, blijft er van Kerst niet meer over dan een consumentenfeest met in feite een heidense oorsprong.

Kerst vieren in een kerk is liturgie. En liturgie is ten diepste verbinding zoeken. Verbinding met elkaar en vooral verbinding met de Bron waaruit alle leven voortkomt. Verbinding met elkaar

⁵ [Nieuwe bijbelvertaling](#) (2014) – iets bewerkt.

⁶ [Nieuwe bijbelvertaling](#) (2014) – iets bewerkt.

⁷ [Nieuwe bijbelvertaling](#) (2014) – iets bewerkt.

⁸ Het idee is geleend van een tweet van @JSteenwelle (Jurjen Steenwelle) 15-12-20 22:52.

gaat over het onderhoud van onze relaties en over het herstel van wat gebroken was. Verbinding met de Bron gaat over God, over hoe we onze ziel voeden en zo ons gewone leven vernieuwen.

Juist die liturgie is dit jaar moeilijk. Want we kunnen niet werkelijk bij elkaar zijn. De verbinding is afstandelijk, via een glasvezelnetwerk en electronica. Ook voor mij hier in de kerk is liturgie moeilijk. Want we kijken in toneellampen, we houden afstand van elkaar, ik moet in de camera kijken en de banken hier zijn leeg. Thuis zult u dat ook zo ervaren: liturgie is moeilijker als je in je eentje op je eigen bank zit. Het virus confronteert ons ermee hoezeer liturgie iets is dat je echt samen moet doen.

Maar de kern van Kerst blijft hetzelfde als in alle andere jaren. De kern is dat de wereld niet zonder God is. Ook niet als iedereen doet alsof dat wel zo is. Want de wereld is nooit zonder God. Dat is de kern. De kerk verkondigt dat als boodschap, maar belangrijker is het dat mensen dat zelf ervaren – met of zonder kerkelijke boodschap.

God is er als Schepper in ieder pasgeboren kind. En zelfs in de lammetjes of de ezels van herders. God is overal waar mensen de Mensenzoon herkennen en daarom gaan leven vanuit hun eigen, door God gegeven, menselijkheid. God bezielt heel de aarde, tot in de atomen toe, met zijn Geest. Zelfs virussen horen daarbij.

Als we die kern opgeven, blijft er van Kerst weinig over. Maar dan zullen ook de verbindingen tussen mensen eronder lijden, omdat mensen dan los van hun Bron raken. Met Kerst vieren wij het Licht, Gods Licht. Het Licht schijnt als kaarsjes. Het Licht klinkt als liederen. Het Licht legt zichzelf uit in verhalen. Laat dat licht ons nooit verlaten.

Amen.

Zingen : 'Eer zij God in onze dagen' (*Lied 487 – Angels from the realm of heaven*)

Zingen : 'De eerste Noël' (Kees Kraaijenoord – *The first Noell*)

1. De eerste Noël heeft een engel verteld
aan eenvoudige herders die sliepen in 't veld.
Zij waren in 't veld in die wondere nacht
toen het Kind werd geboren dat vrede bracht.
Noël, Noël, Noël, Noël,
hij is de Koning van Israël.
2. Zij gingen op weg en zij zagen een ster
die verscheen in het oosten zo hoog en zo ver.
Noël, Noël, Noël, Noël,
hij is de Koning van Israël.
3. Zij volgden zijn licht zo stralend en zacht
en ze vonden de Koning die vrede bracht.
Noël, Noël, Noël, Noël,
hij is de Koning van Israël.

DE GEBEDEN

Tekst bij de liturgische schikking

*Ik open mijn ziel
en vul de schaal van mijn leven
met Gods nieuwe begin.
Hul mij in kleuren
en geuren van het uitbundige feest,
van Gods licht voor heel de wereld.
Oost, West, Noord en Zuid.*

*Hemel en aarde zijn nu verbonden.
Mensen wereldwijd herkennen elkaar
in Jezus, de Zoon, onze Heer.
Woord van leven, levend Woord.
Het Goede Leven doorgebroken,
voor iedereen!*

Collecte

Voor de diakonie naar rekeningnummer:

NL96 RABO 0319 0110 54 t.n.v. Protestantse Gemeente Wildervank o.v.v. 'Collecte Diakonie'.

Voor de kerk naar rekeningnummer:

NL93 SNSB 0956 6930 91 t.n.v. Protestantse Gemeente Wildervank o.v.v. 'Collecte kerk'.

Gebeden

Onze Vader

Zingen : 'Ere zij God' (ELB 101 – Ehre sei Gott! In der Hohe!) Zegen

⁹Wij gaan het nieuwe jaar tegemoet
met de zegen van de EEUWIGE.
Zie vooruit met hoop
naar de komst van onze Redder;
maak recht de weg voor Christus onze Heer;
verwelkom hem met liefde en geloof.

¹⁰De EEUWIGE zal u zegenen
en u bewaken!–
de EEUWIGE laat zijn aanschijn tot u oplichten
en is u genadig!–
de EEUWIGE heft zijn aanschijn tot u op
en legt op u zijn vrede!

(gezongen:) AMEN, AMEN, AMEN.

⁹ Common Order 1994, pag. 598, iets bewerkt.

¹⁰ Numeri 6,24vv (Naardense bijbel).